Povodí Labe, státní podnik

Víta Nejedlého 951/8, Slezské Předměstí, 500 03 Hradec Králové

Tisková zpráva

Vojenské pontony a bagry: Povodí Labe obnovuje cenné mokřadní prostředí ramene Holštejn. Prací se zhostil i bobr

(Hradec Králové, 15. 10. 2026) – **Státní podnik Povodí Labe realizuje revitalizaci mrtvého ramene Orlice s názvem Holštejn na území evropsky významné lokality a přírodní památky Orlice na okraji Hradce Králové. Projekt zahrnuje odstranění dlouhodobě usazených sedimentů, vegetační úpravy a obnovu vodních biotopů.**

Mrtvé rameno Holštejn se nachází v nivě řeky Orlice na území Hradce Králové, v lokalitě Slezského Předměstí. Přestože jde o území ovlivněné historickou regulací řeky, zachovalo si řadu přírodních hodnot. Nalezneme zde množství terénních depresí, jež spolu s tůněmi, slepými rameny a říčními terasami připomínají dřívější podobu říční krajiny. Při vyšších vodních stavech Orlice se tyto louky v okolí ramene díky infiltraci podzemních vod často podmáčejí a zaplavují.

I díky tomu se na území vyskytuje cenná vodní a mokřadní vegetace. V minulosti zde byly zaznamenány například voďanka žabí či zvláště chráněné druhy vrbina kytkokvětá a řezan pilolistý. Ten je pozoruhodný svou biologií; na zimu rostliny klesají ke dnu, na jaře díky prohřívání vody vystupují k hladině, přes léto řezany kvetou a tvoří výběžky s dceřinými růžicemi. Jeho charakteristické listové růžice, jež mohou připomínat ananas, snadno upoutají pozornost veřejnosti.

„Biologický stav lokality sledujeme dlouhodobě a bohužel si všímáme postupného ústupu vzácných druhů. Revitalizací chceme zlepšit podmínky pro jejich návrat a současně vytvořit pestřejší prostředí pro další rostliny i živočichy,“ říká Marián Šebesta, generální ředitel státního podniku Povodí Labe.

Těžištěm revitalizačních prací je odtěžení sedimentů, které se v rameni dlouhodobě hromadily. Celkový objem těžby je plánován přibližně na 4000 m³. Odstraněním nánosů dojde k obnově vodního prostoru a ke zlepšení podmínek pro organismy vázané na vodní prostředí. Součástí projektu je také vytvoření dvou nových tůní.

„Rozsah zásahů byl navržen s ohledem na mimořádnou přírodní hodnotu mrtvých ramen a okolních luk. Ty patří k nejkvalitnějším částem zdejší krajiny, a proto bylo nutné pečlivě zvážit umístění i rozsah odbahňovacích prací,“ uklidňuje Šebesta. Projekt proto počítá také s ponecháním vybraných částí území bez zásahů, aby byla zachována jeho přirozená rozmanitost a různé typy stanovišť.

Sedimenty jsou těženy jen zřídka vídanou technikou; bagry umístěnými na plovoucím soulodí s využitím vojenských pontonů, což umožňuje provádět práce přímo z vodní hladiny.

Důležitou součástí revitalizace jsou vegetační úpravy, jež vycházejí z dendrologického průzkumu. Kácení bude provedeno pouze v nezbytném rozsahu, zejména s cílem upravit zastínění a zlepšit světelné poměry na vodní hladině. Záměrem není plošné odstranění dřevin, ale citlivé nastavení podmínek, které podpoří

rozvoj vodní a mokřadní vegetace při zachování přírodního charakteru lokality. Vybrané části území naopak zůstanou ponechány přirozenému vývoji. *„Zde nám ovšem kartami tak trochu zamíchal místní bobr, který měl na odborný dendrologický posudek mírně odlišný názor,“* usmívá se Šebesta.

Dokončením revitalizace by se měly zlepšit podmínky i pro řadu skupin živočichů, obnovené vodní plochy a mělčí pobřežní partie nabídnou vhodnější prostředí pro obojživelníky a vodní i suchozemský hmyz, jako jsou například vážky nebo vzácné druhy nosatců, a další vodní a na vodu vázané organismy.

Při přípravě projektu, včetně investičního záměru, biologického průzkumu a návrhu revitalizačních opatření vycházeli odborníci Povodí Labe i z historických údajů a poznatků o vývoji území. Realizaci projektu po majetkoprávní stránce usnadňuje memorandum s městem Hradec Králové, které upravuje postup při zajištění městských pozemků potřebných pro revitalizaci.

Revitalizaci ramene Holštejn připravili odborníci státního podniku Povodí Labe; projekt zpracoval Ing. Stanislav Winkler z oddělení projekce, technickým dozorem je Ing. Martin Oliva, investiční záměr a návrh revitalizačních opatření zpracoval RNDr. Michal Vávra, Ph.D., z oddělení ekologie.

Zhotovitelem stavby je společnost PAS Natura, která vzešla z výběrového řízení. Smluvní termín dokončení prací je stanoven na duben 2028. Projekt je podpořen v rámci Operačního programu Životní prostředí 2021–2027, spolufinancovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Ministerstvo životního prostředí poskytuje dotaci ve výši 100 % celkových způsobilých výdajů projektu, jež činí cca 8 milionů Kč.

~

Díky pontonům mohou bagry pracovat přímo z hladiny (foto: Michal Vávra, Povodí Labe)

Mgr. Aleš Prokopec, tiskový mluvčí, tel. 495 088 605, e-mail prokopeca@pla.cz

Soulodí s pontony na rameni Holštejn z ptačího pohledu (foto: Jakub Medek, Povodí Labe)

Zimní povodeň v roce 2024, částečně zaplavené území nivy u ramene Holštejn (foto: Jakub Medek, Povodí Labe)

Mgr. Aleš Prokopec, tiskový mluvčí, tel. 495 088 605, e-mail prokopeca@pla.cz

Řezan pilolistý (foto: Michal Vávra, Povodí Labe)

Voďanka žabí (foto: Michal Vávra, Povodí Labe)

Mgr. Aleš Prokopec, tiskový mluvčí, tel. 495 088 605, e-mail prokopeca@pla.cz